

Dansk Kvalitetsdatabase for Livmoderhalskræftscreening

Fortsat fokus på deltagelse i screeningsprogrammet. Nye resultater for behandling med keglesnit.

Resultater fra årsrapporten 1. januar 2023 – 31. december 2023. Dansk Kvalitetsdatabase for Livmoderhalskræftscreening, Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

Formålet med databasen er at udvikle kvaliteten af det nationale screeningsprogram for livmoderhalskræft, hvor kvinder i aldersgruppen 23-64 år tilbydes regelmæssig screeningsundersøgelse. Databasen omfatter aktuelt 8 indikatorområder, hvoraf udvalgte resultater fremhæves i det følgende.

I aktuelle år blev i alt 375.898 prøver undersøgt, hvilket inkluderer både primære screeningsprøver og kontrolprøver. Tallet er et groft mål for den samlede screeningsindsats og indbefatter cytologi- og HPV-undersøgte prøver samt selvopsamlede prøver.

Indikatorresultater for deltagelse og dækningsgrad af screeningsprogrammet ligger fortsat et stykke fra målet, og der observeres forskelle på både regionalt og kommunalt niveau. Manglende eller forsinket deltagelse kan betyde, at celleforandringer ikke opdages i tide. Deltagelsen i screeningen indenfor det første år efter invitation lå på 60,7% og dækningsgraden, som angiver den totale andel af undersøgte indenfor det anbefalede screeningsinterval på 74,4%, højest i Region Hovedstaden og lavest i Region Sjælland. Figur 1 viser, at dækningsgraden er højest i områder omkring de store byer og nord for København og lavere i yderområder. De geografiske forskelle kan være betinget af afstande og adgang til behandling samt sociale forskelle i screeningsadfærd. Det anbefales, at de regionale styregrupper for screening tager initiativ til målrettede interventioner overfor grupper i befolkningen, som har kendt lav screeningsdeltagelse.

Svartid opgøres ved andel af celleprøver, hvor undersøgelsesresultatet afsendes til kvinden indenfor 10 hverdage. Region Sjælland og Midtjylland har forbedret resultatet, men ligger under standarden, og et fortsat fokus på arbejdets organisering og prioritering anbefales.

En ny indikator giver indsigt i andelen, som har moderate eller svære celleforandringer ved keglesnit. Keglesnit er et profylaktisk kirurgisk indgreb, som kan give komplikationer i form af blødning, læsion af naboorganer og risiko for tidlig fødsel. Indikatoren påpeger hermed potentiale for begrænsning af overbehandling. I 2023 blev 5396 keglesnit udført på landsplan. Der observeres regionale forskelle i indikatorresultatet, hvor der i Region Sjælland og Nordjylland var en lavere andel keglesnit med moderate og svære celleforandringer end øvrige regioner. Styregruppen vil tage initiativ til at undersøge dette nærmere.

Databasen vil fremadrettet udvide indikatorområdet angående opfølgning ved celleforandringer. Lokal audit på patologiafdelingerne med gennemgang af screeningshistorik for nye tilfælde af

livmoderhalskræft er ligeledes et fokuspunkt. Endvidere er det planlagt at inddrage informationer om HPV vaccinationsstatus i databasens opgørelser.

Årsrapporten har været til kommentering i regionerne. Hele årsrapporten kan læses på sundhed.dk (<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/kvalitet/kliniske-kvalitetsdatabaser/screening/livmoderhalskraeftscreening/>)

Forfattere (styregruppens medlemmer):

Reza Serizawa, Marianne Waldstrøm, Berit Andersen, Anna Poulsgaard Frandsen, Rouzbeh Salmani, Susanne Nielsen, Kirsten Jochumsen, Kirubakaran Balasubramaniam, Jeppe Bennekou Schroll, Doris Schledermann, Maja Ulrikka Bruun Laustsen, Elsebeth Lynge, Mette Høyrup, Petra Birgitta Hall, Else Helene Ibfelt.

Interessekonflikter:

Reza Serizawa er konsulent for Merck.

Figur 1. Andel af undersøgte kvinder ud af alle kvinder i alderen 23-64 år opdelt på kommune

